

Jaarverslag 2024

Missionstatement

De SGB exploiteert een werkend openluchtmuseum met als thema de spoorwegen in Nederland tijdens de jaren 1930-1950. In dit museum worden alle aspecten getoond die verbonden zijn met het vervoer per spoor.

De historische collectie rollend spoorwegmaterieel en de diverse monumentale gebouwen kunnen zo in hun samenhang worden getoond.

De SGB rijdt met historische treinen op de museumlijn (een rijksmonument), tussen Goes, Hoedekenskerke en Baarland. Het museum besteedt aandacht aan: het stoomlocomotieven depot, het seinwezen, het overslaan van goederen, en het personen-en goederenvervoer per spoor in vroeger tijden. Dit alles vormt een geheel binnen een historische context.

Naast een goed beeld van hoe het spoor er in vroeger tijden uitzag wordt dit ook door de bezoeker beleefd. De bezoeker is als het ware een onderdeel van de presentatie als men meerijdt in de historische treinen of kan meemaken hoe het rollend materieel wordt onderhouden dat door de SGB wordt gerestaureerd en onderhouden.

Na de rit door de Zak van Zuid-Beveland kan men in Hoedekenskerke de eindpunt voorziening bezoeken. Hier staan met name, naast horeca, attractieve voorzieningen voor de jeugd centraal. Een bezoek aan het oude dorp en de oude veerhaven met uitzicht over de Westerschelde maken de reis compleet.

Twee entiteiten

Onder het verzamelbegrip "Stoomtrein Goes-Borsele" (SGB) vallen twee entiteiten

1. Stichting Stoomtrein Goes-Borsele (SGB)
 - * exploiteert de spoorlijn tussen het emplacement in Goes en de stationsomgeving in Oudelande.
 - * exploiteert de locomotieven en rijkstuggen en het spoorwegemplacement in Goes.
 - * is de enige aandeelhouder van de SGB Exploitatie b.v.
 - * is een zogenoemde ANBI-stichting waarbij ANBI staat voor een algemeen belang en nut beogende instelling.
2. De SGB Exploitatie B.V. Deze entiteit exploiteert de horeca voor de SGB.

Bestuur

Het bestuur van de Stichting Stoomtrein Goes-Borsele (SGB) bestond in 2024 uit :

N.X.C. Bax	voorzitter
P.P. van der Wilt	secretaris
G. van Willigen	penningmeester
J.G. Geysen	lid
M.H. de Bart	lid

Het bestuur vergaderde in 2024 10 keer. Een aantal besluiten die van invloed zijn op het bestuur zijn in 2024 genomen te weten:

- Uitbreiding bestuur met minimaal 1 lid.
Het bestuur wordt per 01-01-2025 uitgebreid met de heer D. van Leeuwen als lid. De heer van Leeuwen is reeds vele jaren actief binnen de SGB-organisatie.
- Vaststellen eigen rooster van aftreden.
- Instellen Raad van Toezicht
Het instellen van een Raad van Toezicht is nog niet afgerond. De verwachting is dat dit in het eerste kwartaal van 2025 zal worden gerealiseerd.
- Invulling geven de komende jaren aan in de in de Governance code Cultuur 2019 principes. De Governance code Cultuur biedt een normatief kader voor goed bestuur en toezicht in de culturele organisatie.

Bovenstaande draagt mede bij tot verdere professionalisering van de SGB –organisatie.

Algemeen

Bezoekers

Het achterblijven van reizigersaantallen heeft geleid tot een lagere omzet t.o.v. het geprognoseerde voor 2024. De liquiditeitspositie is goed en vraagt geen directe aandacht.

Met name het wegvallen van een aantal grote reisorganisaties was hier mede debet aan. Komend jaar zal getracht worden deze organisaties weer te benaderen voor diverse bezoeken.

Materieel

Het geprognoseerde onderhoud aan onze tractie en rytuigen is, voornamelijk door capaciteitsgebrek, niet volledig uitgevoerd. De kosten die hiermee gemoeid zijn zullen zeker de komende jaren gemaakt moeten worden aangezien, te allen tijde, de inzetbaarheid van het rijdend materieel, t.b.v. de exploitatie, de hoogste prioriteit heeft.

Spoorbaan

De laatste fase van de renovatie van de spoorbaan zal in de winter van 2025/2026 uitgevoerd worden. Aangezien deze fase geheel voor rekening komt van de SGB, zijn hiervoor ook in 2024 financiële middelen vrijgemaakt. Sterk gestegen materiaalprijzen beïnvloeden de eerder opgestelde raming negatief.

Het bestrijden van onkruid op het emplacement en langs en in de spoorbaan vergt meer en meer de aandacht. De SGB heeft besloten geen onkruidbestrijdingsmiddelen meer toe te

passen waardoor intensief onderhoud noodzakelijk wordt. Hiertoe is in zwaarder gespecialiseerd materieel geïnvesteerd en wordt het huidige materieel verkocht. Vanaf 2025 zal dit inzetbaar zijn.

Samenwerkingen

De contacten met diverse onderwijsinstellingen zijn verder geïntensiveerd. De komende jaren zullen deze verder worden uitgebreid. Leerlingen van deze onderwijsinstellingen voeren hierbij diverse uiteenlopende projecten uit waardoor zij met de praktijk in contact komen. Voor de SGB is deze extra hulp zeer welkom en leidt e.e.a. mogelijk tot aanwas van jonge vrijwilligers.

Beleidsplan 2025-2032

kernpunten van dit beleidsplan zijn:

- versterken vrijwilligersorganisatie en aansturing.(code Governance).
- professionalisering organisatie eindpuntvoorziening.
- groei inkomsten door fondswerving en gerichte marketingactiviteiten.
- museumterrein bouw Treinenfabriek en ontwikkelen belevingsconcepten
- collectiebeheer uitvoeren omvangrijk onderhouds- en restauratieplan van tractie, rijtuigen en vastgoed
- verbeteren toegankelijkheid museum
- verduurzaming van onze werkprocessen.

Organisatie

In 2024 werkte de SGB met 2 fulltime arbeidskrachten. Deze waren in dienst bij de Stichting Stoomtrein Goes-Borsele(1) en bij de SGB Exploitatie B.V(1)

Er waren op 31 december 2024 niet minder dan 234 onbezoldigde vrijwilligers actief die zich ook dit jaar weer op vele onderdelen met veel enthousiasme hebben ingezet. Een groei van circa 15 vrijwilligers. Het regelmatig in de media actief zichtbaar zijn lijkt een positieve bijdrage te leveren aan de groei. Deze vrijwilligers vormen de stevige basis voor de activiteiten van de Stichting. Het blijft een groot aandachtspunt om (jonge) vrijwilligers te werven.

Het bestuur heeft in haar beleidsplan 2025-2032 uitgesproken de SGB-organisatie te versterken en weerbaarder te maken voor de toekomst.

De vele eisen die er aan de Stichting worden gesteld, naast een groot aantal aandachtspunten met de bijbehorende risico's, vormen hiertoe de aanleiding.

De SGB mocht samen met de Stichting Westerschouwen Cultureel een subsidie van de Provincie Zeeland ontvangen van 20.000 euro voor het project Samen in Zee. Doelstelling is om het vrijwilligersmanagement, de werving en aansturing van de vrijwillige inzet als bron van arbeid en kennis voor Zeeuwse musea te versterken.

Dit sluit nauw aan bij het eerdere in het beleidsplan genoemde onderwerp "versterken van de organisatie". In 2024 zijn een tweetal bijeenkomsten georganiseerd. Verwacht wordt dat het project eind 2025 zal worden afgerond.

Naast de eerder vermelde uitbreiding van het bestuur en het instellen van een Raad van Toezicht zijn dit de eerste zichtbare stappen.

Het aanstellen van een derde vaste arbeidskracht in de nabije toekomst behoort eveneens tot de vereisten.

Ook in 2024 diende er regelmatig geïmproviseerd te worden wat betreft de bezetting op de treinen. Met veel improvisatie is het ook dit jaar weer gelukt om de exploitatie volgens de dienstregeling te realiseren. Overwogen wordt de mogelijkheid om 1 dag minder te rijden.

Verwacht wordt dat dit niet leidt tot omzet verlies maar tot een betere bezetting van de treinen op de overige dagen!

Collectie

Er is veel inzet gepleegd teneinde loc 3, de Bison, gereed te maken voor inzet gedurende het seizoen. Daarnaast is onderhoud uitgevoerd aan het drijfwerk van de door de Museumstoomtram Hoorn- Medemblik aan de SGB uitgeleende loc 5. De werkzaamheden aan loc 4389 , de Enter, zijn vertraagd door tegenvallende problemen met de aspotten en andere zich openbarende aandachtspunten.

Ook aan de rijtuigen werd het noodzakelijke onderhoud gepleegd. Echter in de nabije toekomst zal groot onderhoud voor deze rijtuigen noodzakelijk zijn.

Aan het project C-12-c , het voormalige rijtuig van de NS uit 1933 is in 2024 voortvarend gewerkt.

De werkzaamheden vragen echter zeer veel voorbereiding en naslagwerk waardoor enige vertraging is opgelopen. Verwacht wordt dat, nadat deze fase is afgerond, er spoedig met de renovatie van dit voor Nederland unieke rijtuig kan worden begonnen.

Besloten is een meer-jaren onderhoudsplanning op te stellen voor zowel tractie als de rijtuigen. De hiermede gepaard gaande kosten zullen de komende jaren nadrukkelijk de begroting beïnvloeden. De bouw van de Treinenfabriek zal op termijn deze kosten aanmerkelijk reduceren daar de collectie dan binnen gestald kan worden zonder nadelige weersinvloeden e.d.

Aan het vastgoed zijn vele werkzaamheden uitgevoerd zoals reparaties aan dak Goederenloods en schilderwerk aan diverse gebouwen. Ook voor het vastgoed wordt een meer-jaren onderhoudsplanning opgesteld.

Marketing

De Stichting Stoomtrein Goes-Borsele ontvangt gedurende een lange periode circa 40.000 reizigers per jaar. Dit aantal stagneert echter. Aangezien de kosten van onderhoud aan tractie, rijtuigen en vastgoed sterk toenemen is besloten vol in te zetten op een gewijzigde marktbenadering. Hiertoe is een kleine werkgroep samengesteld hetgeen eind 2024 geleid heeft tot een concept strategisch marketingplan. Na goedkeuring zal dit plan de komende jaren moeten leiden tot een flinke toename van inkomsten. Teneinde dit mogelijk te maken zal voor 2025 een verhoogd budget ter beschikking worden gesteld.

Museumterrein Goes (Stoomtreinpark Zeeland)

Teneinde een langere verblijfsduur van reizigers op het museumterrein te bewerkstelligen, en daarmee inkomsten te vergroten, zal verder uitvoering gegeven worden aan het enkele jaren geleden goedgekeurde “plan Berretty”. Het is daarbij de bedoeling dat de bezoeker actief meegenomen wordt in de spoorwereld anno de jaren 1930-1950.

Na de eerder uitgevoerde projecten op het terrein zoals de “expositie Spoor van de Wederopbouw”, afbouw en inrichting seinhuis, aanleg tuin nabij noodwoning zal de aandacht o.a. uitgaan naar de realisering van een “seinenbos”.

Ook aan de verdere vergroening van het museumterrein is aandacht gegeven eveneens volgens het vermelde plan.

De Buffer Hoedekenskerke

Evenals vorige jaren realiseert de SGB Exploitatie b.v. weer een positief resultaat voor 2024. Alle geplande evenementen konden doorgang vinden en werden goed bezocht.

De dinerritten zijn vooral in voor-en naseizoen een welkome aanvulling voor de stillere periodes.

Investerings zijn gedaan, o.a. in de mini-spoorbaan, zonnepanelen en voor onderhoud.

Deze trekt jaarlijks vele jeugdige spoorliefhebbers.

Naast bezoekers die met de treinen de Buffer bezochten waren er vele privé feesten en bijeenkomsten.

Groot aandachtspunt is de bezetting van de bediening en de keuken voor de horeca-activiteiten. Met een forse dosis inzet heeft men deze onderbezetting kunnen opvangen maar dit vereist een structurele oplossing!

Eerder werd vermeld dat groei voor de SGB noodzakelijk is. Het aantal bezoekers voor de Buffer zal zodoende groeien. Echter ook de Buffer zal haar exposure moeten veranderen opdat reizigers een langer verblijf zullen plannen en bezoekers, die niet met de trein komen, deze locatie meer gaan bezoeken. Aandacht hiervoor is mede in het strategisch marketing plan opgenomen.

Samen met de Gemeente Borsele worden er plannen ontwikkeld om het park een andere uitstraling te geven mede door er een themapark van te maken.

De Goederenloods

Aan het eind van het jaar heeft de huidige uitbater van de Goederenloods de huur opgezegd.

Het bestuur heeft besloten voorlopig geen nieuw huurcontract aan te gaan in verband met onduidelijkheid over de horeca-activiteiten in de toekomst op het museum terrein. Dit houdt direct verband met de bouw van de Treinenfabriek. Goodwill is betaald om dit te bewerkstelligen.

De SGB heeft hierdoor de handen vrij om een plan op te stellen hoe e.e.a. in de nabije toekomst kan worden ingevuld.

Dat betekent niet dat er geen activiteiten in de Goederenloods zullen plaatsvinden. Mogelijk wordt de locatie per evenement verhuurd teneinde minimaal de huidige inkomsten van 2024 ook in 2025 te realiseren!

Treinenfabriek

De voorbereidende werkzaamheden die vereist zijn om de bouw van de Treinenfabriek te realiseren zijn door de hiervoor samengestelde werkgroep voortvarend aangepakt.

Het ontwerp met de daarbij behorende berekeningen is afgerond en is contact gezocht met een potentiële aannemer.

Naast de eerder toegezegde subsidies van de Provincie Zeeland en de Gemeente Goes voor een totaal ad 880.000 euro mocht de SGB in november een bedrag ontvangen ad 675.000 euro van de Vriendenloterij. Mede hierdoor is de bouw van de Treinenfabriek mogelijk geworden.

Uitdrukkelijke wens van het bestuur was de opdracht te gunnen aan een Zeeuws bedrijf of een combinatie van Zeeuwse bedrijven. De verwachting is dat de prijsonderhandelingen begin 2025 worden afgerond opdat er in september 2025 kan worden gestart met de bouw.

Eind februari 2025 zullen ook de omgevingsvergunningen die hiervoor vereist zijn, worden verleend.

Essentieel voor de realisatie van fase 1 van de Treinenfabriek zijn de beschikbare financiële middelen. Door subsidies van de Provincie Zeeland, de gemeente Goes, de bijdrage van de Vriendenloterij en een financiering voor het resterende deel kan deze fase1 naar verwachting in 2026 gerealiseerd worden.

De realisatie van fase I zal circa 2 miljoen euro bedragen.

De sterk gestegen materiaal prijzen in de bouw hebben de eerder opgezette raming nadelig beïnvloed.

Fase 2, aanleg sporen in de Treinenfabriek, zal geheel door vrijwilligers van de SGB worden uitgevoerd.

Fase 3 en 4, publiekstoegankelijk en horeca zullen naar verwachting respectievelijk in 2029 en 2030 worden afgerond. Hiervoor zijn nog extra financiële middelen nodig. Fondswerving is hiervoor vereist.

Duurzaamheid

De plannen om de dieseltractie en overig materieel te voorzien van HVO-brandstof (hydrated vegetable oil) zijn in 2024 gerealiseerd. Ondanks de hogere prijs t.o.v. de normale dieselbrandstof is dit toch doorgezet teneinde de footprint van de SGB te verlagen.

Ook het gebruik van kolen voor de stoomtractie vereist de aandacht.

De komende jaren zal onderzoek plaatsvinden in nauwe samenwerking met andere railmusea onder de paraplu van de landelijke organisatie HRN(Historisch Railvervoer Nederland). Deze organisatie , waar de SGB lid van is, werkt ook nauw samen met Fedec-Rail, de Europese organisatie voor historisch rail vervoer!

Veiligheid

Een veilige werkomgeving is en blijft een hoge prioriteit! Ook het afgelopen jaar zijn weer diverse schouwrondes gelopen teneinde onveilige werksituaties te signaleren en te verbeteren.

In oktober bezochten twee inspecteurs van IL&T (Inspectie leefomgeving en Transport) onaangekondigd de SGB. Zij controleerden onze procedures en reisden mee naar Hoedekenskerke. Conclusie aan het eind van de dag was dat de SGB, naast enkele kleine opmerkingen, ruim voldoet aan de vereisten die aan een museaal spoorwegbedrijf door de overheid worden gesteld.

In 2024 zijn geen bijzondere meldingen gedaan i.v.m. ongevallen. Komend jaar zal ook hieraan veel aandacht gegeven worden om dit te voorkomen.

Werkzaamheden zijn verricht aan de vloer van de kolenopslag op het emplacement in Goes. Hieraan werden nieuwe eisen gesteld vanuit de nieuwe wet BAL (Besluit Activiteit Leefomgeving). Aan het eind van 2024 is hiervoor een certificaat ontvangen.

Tot slot

Ook in 2024 is weer een prudent financieel beleid gevoerd. Dit heeft tot de resultaten geleid zoals deze in de jaarrekening 2024 tot uitdrukking komen. Dit beleid zal, mede vanwege de vele projecten zoals renovatie spoorbaan en bouw Treinenfabriek, worden gecontinueerd.

De SGB is mede afhankelijk van de bijdrage van donateurs, sponsors, fondsen en overheid.

De gemeenten Borsele en Goes, de Provincie Zeeland, het Mondriaanfonds, de Vriendenloterij en het Cultuurfonds dragen financieel bij aan de exploitatie van het museum of restauratie van collectiestukken, naast de bouw van de Treinenfabriek.

Aan alle 235 vrijwilligers past een woord van dank voor hun enthousiaste inzet het afgelopen jaar. Zij vormen de solide basis voor de Stichting Stoomtrein Goes-Borsele

Goes 4 februari 2025

namens het bestuur,

ir. N.X.C. Bax

voorzitter